

'DE ANGST HEERST TEGENWOORDIG'

Nieuw West maakt multidisciplinaire voorstelling 'DALLAS'

door **ESTHER KLEUVER**

Wat is er van de hippies van toen geworden? De generatie die zich in de jaren zestig hard maakte voor vrouwenemancipatie, democratisering en de seksuele revolutie. De voorstelling DALLAS van Nieuw West lijkt op het eerste gezicht vooral een ode aan de Verenigde Staten. Een stuk over het icoon John F. Kennedy, de jaren zestig en het land van de onbegrensde mogelijkheden. Maar wie goed kijkt, ziet ook een voorstelling over het Nederland van nu. Over het verdampen van idealen en de verschuiving naar een materialistische maatschappij.

Zowel Marien Jongewaard (1951) als zijn vrouw Truus Bronkhorst (1951) was nog kind toen John F. Kennedy in 1963 in Dallas werd vermoord. Toch kunnen ze zich de gebeurtenis nog levendig herinneren. Truus weet nog precies hoe tante Hannie (televisieomroepster Hannie Lips) met een ernstig gezicht op televisie verscheen en de dood van de Amerikaanse president verkondigde. „Daar rekende je aan af hoe ernstig het was.”

Marien vult haar aan: „Mijn ouders moesten vreselijk huilen. Dat vergeet je niet meer, dat maakt indruk. Ze hadden de oorlog meegemaakt, de sombere jaren vijftig doorstaan en daar was ineens die man. Hij was als een openslaande deur naar een betere toekomst. Maar als je kijkt wat hij nu eigenlijk concreet gedaan heeft, dan ben je toch een beetje teleurgesteld. Dat kan ook niet anders, want hij is slechts duizend dagen president geweest. Wat kun je in zo'n kort tijdsbestek nu doen? Al is hij daarentegen wel weer belangrijk geweest voor de emancipatie van de zwarte bevolking. Maar eigenlijk is dat verder ook helemaal niet zo belangrijk. Hij was een icoon waar je je eigen verlangens op kon projecteren. Onze jeugd vond plaats in een tijd dat de wereld nog maakbaar was. Iedereen had nog dromen. Nu lijkt het wel of men alleen nog maar somber is en klaagt. Het is de angst die heerst tegen-

woordig.”

Toekomstdroom

Jongewaard, die in 1978 samen met Dik Boutkan en toneelschrijver Rob de Graaf zijn theatergezelschap Nieuw West oprichtte: „Ik heb in de loop der jaren een voorraadkastje aangelegd met potentiële onderwerpen voor voorstellingen die ik graag nog eens wil maken en daar zat John F. Kennedy al een tijdje in. Hij stond voor een van die rare, onverteerbare brokken uit mijn jeugd. Hij belichtte in die tijd een enorme toekomstdroom en dat sluit heel mooi aan bij het werk van Nieuw West, dat ook vaak over de utopische kanten van het leven gaat. Die utopie die in de jaren zestig werd aangewakkerd, is nu aan alle kanten aan het afbrokkelen. Iedereen twijfelt aan alles. Het leek me een goed moment om het er nu toch maar eens over te hebben.”

Het resultaat is DALLAS, een multidisciplinaire voorstelling die toneel (teksten van Rob de Graaf), dans, muziek en video combineert. In het eerste deel is te zien hoe Marien Jongewaard en Truus Bronkhorst een jonge John F. Kennedy en zijn vrouw Jacky spelen. „Vanuit idealistische hippieogen bekijken zij Amerika, terwijl het tweede deel van de voorstelling losjes is gebaseerd op Dood van een handelsreiziger van Arthur Miller”, legt Marien uit. „Het gaat

over economie op micro- en macroniveau. Ik verkoop geluksarmbandjes, maar wat is geluk nu eigenlijk? En het derde deel gaat over Barack Obama, die voor mij eenzelfde gevoel oproept als John F. Kennedy destijds deed.” Truus danst intussen verschillende choreografieën, er is livemuziek van Wiek Hijmans (gecomponeerd door Huba de Graaff) en Gerbrand Burger heeft een video gemaakt met een typisch statussymbool van de Verenigde Staten: het Witte

Huis. Alleen is dat in dit geval het Guggenheim-museum.

DALLAS van Nieuw West staat 7 en 8 januari in Corrosia in Almere. Tournee langs diverse theaters t/m 19 maart. Voor meer informatie: www.nieuwwest.com.

DALLAS - VOORSTELLING VAN NIEUW WEST/MARIEN JONGEWAARD

• *Marijn
Jongewaard
en Truus
Bronkhorst
spelen samen
de voorstelling
'DALLAS'.*

FOTO:
FRANK
DE RUITER